

Emisja publiczna a abonament radiowo-telewizyjny

– pod takim tytułem w siedzibie Zrzeszenia Prawników Polskich odbyła się 28 stycznia konferencja poświęcona nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Konferencję zorganizowała Sekcja Prawa Prasowego Oddziału w Warszawie ZPP.

UDZIAŁ wzięli: posłanka **Iwona Śledzińska-Katarasińska**, wiceprzewodnicząca Komisji Kultury i Środków Przekazu; prof. dr hab. **Tomasz Goban-Klas**, członek Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji; prof. dr hab. **Bogdan Michalski**, profesor zwyczajny UW; prof. dr hab. **Jacek Sobczak**, profesor zwyczajny UAM; **Tomasz Jacyk**, dyrektor w Poczcie Polskiej oraz **Waldemar Gontarski**, przewodniczący Sekcji Prawa Prasowego Oddziału Warszawskiego ZPP.

Poniżej zamieszczamy tezy referatu wygłoszonego podczas konferencji przez Waldemara Gontarskiego.

1.

W Sekcji Prawa Prasowego Oddziału War-

szawskiego Zrzeszenia Prawników Polskich powstał projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych. Projekt ten został przygotowany na zlecenie Biura Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu.

W styczniu tego roku sejmowa Komisja Kultury i Środków Przekazu zakończyła prace nad tzw. małą nowelizacją ustawy o radiofonii i telewizji. Pominęto w nim rozdział o abonamencie. Dlatego celem proponowanej przez nas nowelizacji jest zwiększenie efektywności poboru opłat za abonament RTV przy jednoczesnym dostosowaniu przepisów ustawy o radiofonii i telewizji do wymogów Konstytucji RP oraz *acquis communautaire*. W krajach Unii Europejskiej ściągłość opłat za abonament RTV kształtuje się na poziomie powyżej 90 proc.

W Polsce trudno osiągnąć połowę tego. Najmniejszą ściągłość mamy w grupie firm i instytucji.

Konieczna jest więc nowelizacja nastawiona na poprawienie ściągłości tych opłat przy jednoczesnym wprowadzeniu szerokiego zakresu ulg i zwolnień.

2.

Podmiotem zobowiązanym – w naszym projekcie – są osoby fizyczne i inne podmioty posiadające odbiorniki radiofoniczne, telewizyjne lub telewizyjne i radiofoniczne. Przedmiotem opłat jest posiadanie (władztwo faktyczne) odbiornika. W ten sposób można uniknąć kontrowersyjnych domniemań, również w zakresie używania odbiornika.

Każdy posiadany odbiornik podlegałby zgłoszeniu we właściwej ze względu na miejsce jego posiadania placówce Poczty Polskiej, dla celów pobierania opłat abonamentowych za ich posiadanie. Każdy posiadacz odbiornika zobowiązany byłby do

Cena 1,00 zł

KSIĄŻECZKA RADIOFONICZNA WK 12 005640

Imię i nazwisko (nazwa) posiadacza

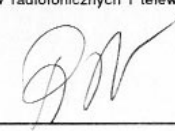

Adres

(rodzaj odbiornika)

(rodzaj odbiornika)

Podstawa prawna: art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. Nr 7, poz. 34) oraz Rozporządzenie Ministra Łączności z dnia 16 lipca 1993 r. w sprawie rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych (Dz.U. Nr 70 poz. 338).

REALIZACJA PŁATNOŚCI W TERMINIE, POZWOLI UNIKNĄĆ PŁACENIA ODSETEK USTAWOWYCH.

 Dłownik placówki pocztowej

ppup PP nr 550k

składania w terminie do 31 stycznia za poprzedni rok kalendarzowy deklaracji (tzw. małego *pitu*), w której wskaże rodzaj i liczbę posiadanych odbiorników, wysokość zapłaconych opłat abonamentowych z uwzględnieniem, czy były zapłacone miesięcznie, kwartalnie, czy rocznie – wraz z podaniem kwoty zapłaconych odsetek za zwłokę, ze wskazaniem od jakich sum i za jaki okres naliczono odsetki.

Deklaracje składane byłyby do właściwego dla miejsca zamieszkania lub siedziby posiadacza odbiornika urzędu skarbowego. Czynności sprawdzające odnośnie do deklaracji oraz kontrola wykonywania obowiązku zgłoszenia i wnoszenia opłat byłyby przeprowadzane na zasadach określonych dla kontroli podatkowej w ordynacji podatkowej.

3.

Art. 7 ust. 1 ustawy z 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych zawiera zamknięty katalog podmiotów, które mogą przekazywać informacje gospodarcze o zobowiązaniach konsumentów. Podmiotami tymi są operatorzy telewizji kablowej i satelitarnej (pkt 21). Pominięto radiofonię i telewizję publiczną.

Tymczasem Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji na przykład w 2002 r. otrzymała od Poczty Polskiej zestaw 4.500.000 abonentów zalegających z opłatami za abonament RTV, którym Poczta wysłała stosowne zawiadomienie o zaleganiu z opłatą (dane Poczty Polskiej). Dlatego postulujemy nowelizację tej ustawy poprzez dodanie pkt 22 o następującym brzmieniu: *Poczta Polska, w zakresie opłat abonamentowych, o któ-*

rych mowa w Rozdziale 7 ustawy z 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.

4.

Dla radiofonii i tv publicznej w prawie Unii Europejskiej podstawowe znaczenie mają regulacje dotyczące właśnie opłat abonamentowych. Istotny jest *Protokół w sprawie systemu emisji publicznej w państwach członkowskich* – będący swoistą konstytucją radiofonii i telewizji publicznej – dołączony do *Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską*. Istotne znaczenie praktyczne – ze względu na stosunkowo duży stopień szczegółowości – ma *Komunikat Komisji Europejskiej z 15 lipca 2001 r.*, wydany do tego *Protokołu*.

Komunikat dopuszcza szeroką definicję misji publicznej, o ile służy ona realizacji demokratycznych, społecznych i kulturalnych potrzeb społeczeństwa oraz pozwala zachować pluralizm w mediach. Państwo członkowskie ma duży margines swobody w określaniu zakresu misji publicznej. Konieczny warunek: misja służby publicznej musi być na tyle precyzyjnie zdefiniowana, aby Komisja Europejska mogła sprawdzić, czy finansowe środki publiczne są przeznaczane jedynie na określone zadania mieszczące się w ramach misji.

Niezbędne jest oddzielenie przekazu misyjnego od komercyjnego. *Komunikat* wymaga, aby finansowanie ze środków publicznych przeznaczone było wyłącznie na realizowanie precyzyjnie zdefiniowanej misji publicznej.

Komisja Europejska zapowiedziała w *Komunikacie*, że będzie kontrolowała finansowanie nadawców publicz-

nych, biorąc za podstawę regułę, w myśl której pomoc finansowa ze środków publicznych (zarówno bezpośrednia, jak i pośrednia) nie powinna przekraczać kosztu netto realizacji misji publicznej. Polska w negocjacjach akcesyjnych zobowiązała się wprowadzić zapisy *Komunikatu* do polskiego porządku prawnego bez okresów przejściowych.

Jednak jeśli nawet znowelizujemy ustawę o radiofonii i telewizji w ten sposób, że ustanowimy regulacje definiujące misję publiczną oraz oddzielające rachunek misyjny (wpływy z opłat abonamentowych) od komercyjnego (wpływy z reklamy, sponsoringu itp.), to bez wprowadzenia przepisów nastawionych na zwiększenie ściągalności opłat abonamentowych, w Polsce radiofonia i telewizja publiczna znajdzie się w o wiele gorszej sytuacji prawnej i finansowej niż w innych krajach Unii Europejskiej. Spowoduje to między innymi pogorszenie warunków konkurencji na niekorzyść publicznego radia i tv w RP.

Bez nowelizacji nastawionej na zwiększenie efektywności poboru opłat za abonament RTV, Polska po przystąpieniu do Unii Europejskiej stanie się wyjątkowym krajem, który nie potrafi skorzystać z dobrodziejstwa przepisów pierwotnego prawa wspólnotowego pozwalających – na zasadzie wyjątku – ingerować w reguły wolnej konkurencji poprzez finansowanie ze środków publicznych usług emisyjnych w celu wypełnienia misji służby publicznej. To tak, jakbyśmy dobrowolnie zrezygnowali z realizowania potrzeb każdego demokratycznego społeczeństwa, o których to potrzebach mowa w *Protokole*.

Waldemar Gontarski